

Larvik
kommune

Larvik språkkommune

Kick off og første nettverkssamling

Velkommen til Larvik Språkkommune

HOVEDMÅL

Personalet i barnehager, skoler og SFO i Larvik har god kunnskap om barns språklæring. Personalet bidrar til at alle barn og elever er trygge språkbrukere slik at de får gode muligheter til å lykkes i sin utvikling og læring og blir aktive deltakere i samfunnslivet.

MÅLGRUPPER

- Ansatte:
 - Kommunale barnehager
 - Private barnehager
 - Skoler 1 - 4. trinn
 - SFO
- Barn:
 - Alle barnehagebarn og elever til og med 4. trinn.

[Film](#)

Kjernekomponentene

Nettverk i
soner

Profesjonelle
læringsfellesskap

Språk-
løype-
pakkene/
Leseplan/
Overgangsrutinen

= en praksisnær satsning

Formålet

- Kompetanseheving
- Trygge språkbrukere
- Økte læringsmuligheter
- Utjevne sosiale forskjeller i Larvik kommune

Satsingsområdene for strategien:

- Lesing og leseaktiviteter i barnehagen
- Lesing og leseaktiviteter i skolen
- Overgang barnehage - skole/SFO
- De ansattes betydning i språklige relasjoner

Innsatsområder

Leseaktiviteter i barnehagen med fokus på

- å gi tilgang til et inspirerende lese miljø
- å sørge for at alle barn får erfaring med bøker
- å sørge for at alle barn får oppleve gode lesestunder
- å bidra til at alle barn opplever glede ved leseaktiviteter

Forskning på barn og språkutvikling

- peker blant annet på at
 - barn som får delta mye i samtaler med voksne, utvikler et rikt ordforråd
 - barns ordforråd i barnehagealder har i stor grad sammenheng med senere leseforståelse
 - lesing gir positive effekter på utviklingen av ordforråd og språkferdigheter
 - gutter innlemmes i mindre grad enn jenter i samtaler og leseaktiviteter
 - bøker brukes på måter som er gjenkjennelig for noen, ikke for andre – dette har betydning for hvem som søker sammen om leseaktiviteter og lekerelasjoner

Lysheim barnehage

Eventyr i Bakkebygrenda barnehage

med vekt på å inkludere alle

=

forarbeid

- + utgangspunkt i barnas egne erfaringer
- + varierte arbeidsmåter (oppleve, erfare, sanse)
- + refleksjoner underveis
- + forutsigbarhet
- + foreldreinvolvering

Undersøkelser av litterære samtaler viser at barna trenger å forstå noe mer enn bare ordene og setningene for å forstå teksten, og i slike samtaler får barna trukket inn egne erfaringer, følelser og assosiasjoner (Solstad 2011).

To gutter ved grøtmåltid i barnehagen

Ole er snakker bare norsk,
mens Ali er tospråklig.

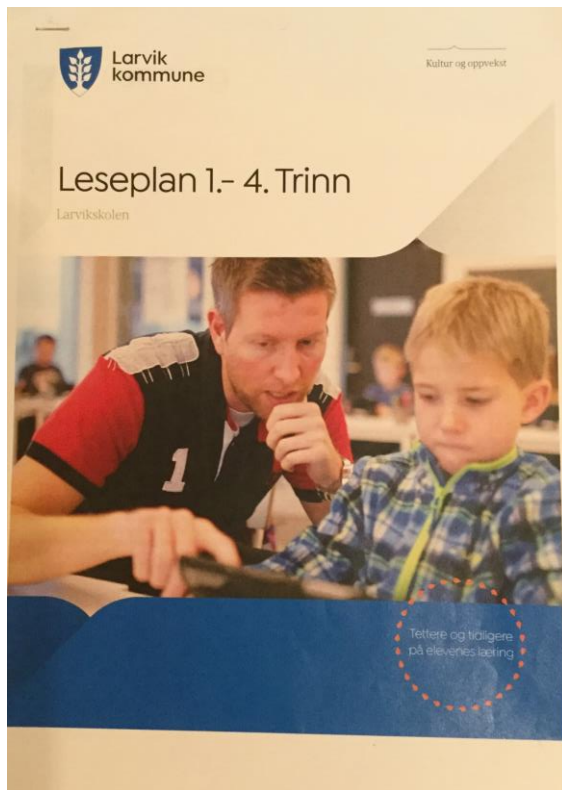
- **Ole:** Skal vi kappete?
- **Ali:** Nei det gjør vi ikke!
- **Ole:** Jo! Husker du ikke trollet da ?
- **Ali:** Jo, vi kappspiser!

Det mest robuste funnet gjelder sammenhenger mellom vokabular ved overgangen fra barnehage til skole og senere leseforståelse.

Barns vokabular i barnehagealder fremmes når barnet eksponeres for et rikt vokabular i kontekster med **mye fortolkningsstøtte** og inviteres til å delta i **kognitivt utvidende** samtaler om **tema som interesserer barnet**, inkludert samtaler over **bøker og andre tekster**. Slike språklige erfaringer utvikler de sidene ved barnets talespråk som er viktige for tekstforståelse på senere utviklingstrinn for både første- og andrespråkbrukere (Grøver Aukrust 2005 s. 4, Grøver 2018).

Lesing og leseaktiviteter i skole

- Språkaktive barn!!!!
- Begreper og ordforråd
- Meningsfulle sammenhenger
- Motivasjon!!!!
- hvordan gjør vi det?

En kasse full av muligheter

Innsatsområder

Overgang barnehage - skole/SFO med fokus på

- implementering av overgangsplanen
- samarbeid om lesing i overgangen, blant annet ved at barnehager og skoler velger å benytte felles barnebøker

I mange land i verden har oppmerksomheten om såkalt tidlig innsats økt. Det blir ofte sagt at det er viktig å gjøre barna klar for skolen.

I praksis betyr det at barnehagene blir mer som skolene og ikke motsatt.

Da Kunnskapssenteret for utdanning oppsummerte all relevant forskning på overgangen mellom barnehage og skole i 2015, fant de en klar trend i forskningen som de kaller for skolifisering av barnehagene.

Når barna forberedes for skolen, blir barnehagens pedagogikk satt til side.

En *god* idé til samarbeid mellom barnehage og skole

Lesevenner

https://www.youtube.com/watch?v=I_JUdrUpm9k&feature=youtu.be

De ansattes betydning i språklige relasjoner: voksenrollen

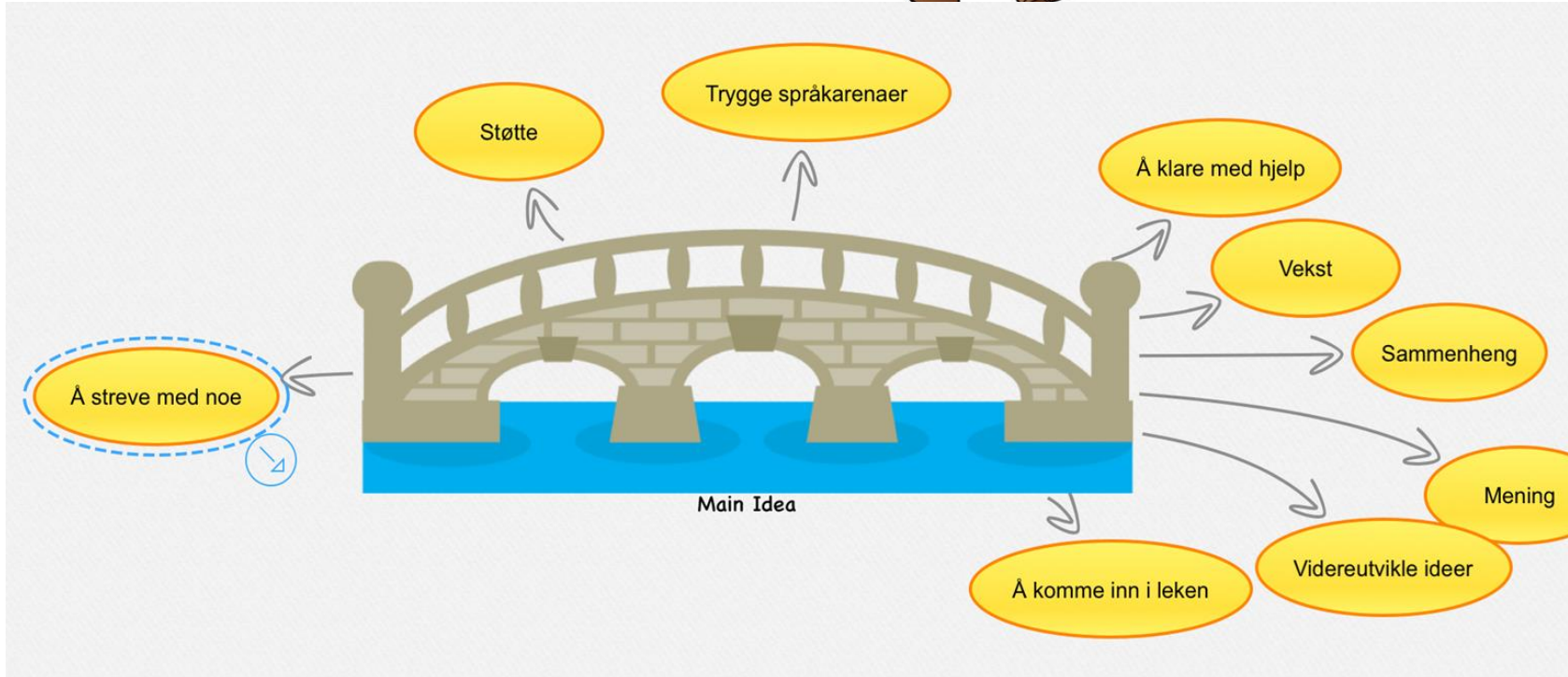
- å være brobygger
- å språksette dagligdagse situasjoner
- å gi muligheter for at alle barn får delta i samtaler
- å anerkjenne og støtte barns morsmål
- klasseromsdialogen

Voksenrollen - en rollemodell

Å være brobygger

Å språksette dagligdagse situasjoner - utnytte øyeblikket

Å gi muligheter for at alle barn får delta i samtalen

Å anerkjenne og støtte barns morsmål

Hva er Flerspråklige fortellinger?

10. januar 2015. | Norsk- Flerspråklige fortellinger

Flerspråklige fortellinger er en ressurs som inneholder fortellinger på flere språk fra ulike deler av verden. Noen av fortellingene fortelles på to språk samtidig. Andre har egne lydfiler på norsk og flere andre språk. Fortellingene finnes både som lydfiler, bildebøker og animasjonsfilmer.

Lydfiler

Bildebøker og filmer

Språksider

Arabisk	العربية
Dari	دری
Kurdisk (Sorani)	کوردی
Litauisk	Lietuvių

Klasseromsdialogen

Larvik
kommune

Språkutvikling og voksenrollen

Kari Marie Kobro og Julie N. Hauger,
PP-tjenesten

Vokabularutvikling

	Forstår	Bruker
0 – 1 år	Noen enkeltord	De første ordene kommer
1 – 2 år	Ca. 300 ord	Minst 20 – 50 ord
2 – 3 år		Ca. 1000 ord
3 – 4 år	Ca. 8000 ord	Ca. 2000 ord
4 – 5 år		Ca. 4000 ord
5 – 6 år	Ca. 14000 ord	Øker med ca. 3000 ord hvert år

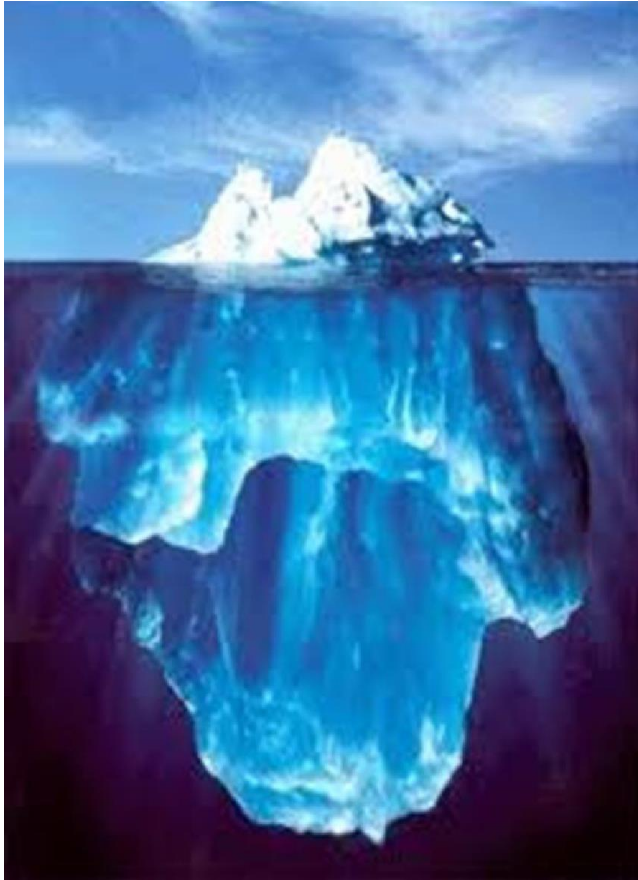

Her-og-nå språk = Situasjonsbundet

Der-og-da språk = Situasjonsuavhengig

OVER HAVFLATEN

- **Ordet**
- Språklige benevnelser
- Det “synlige”/hørbare

UNDER HAVFLATEN

- **Begrepet**
- Innhold, tanker etc.
- Erfaringer som generaliseres
- Forkunnskapene, følelsene
- Det «usynlige»/ikke hørbare

**ET GODT SPRÅKMILJØ ER Å FYLLE OPP BÅDE
OVER OG UNDER HAVFLATEN!**

(Fritt fra Cummins 1984)

Språkløyper

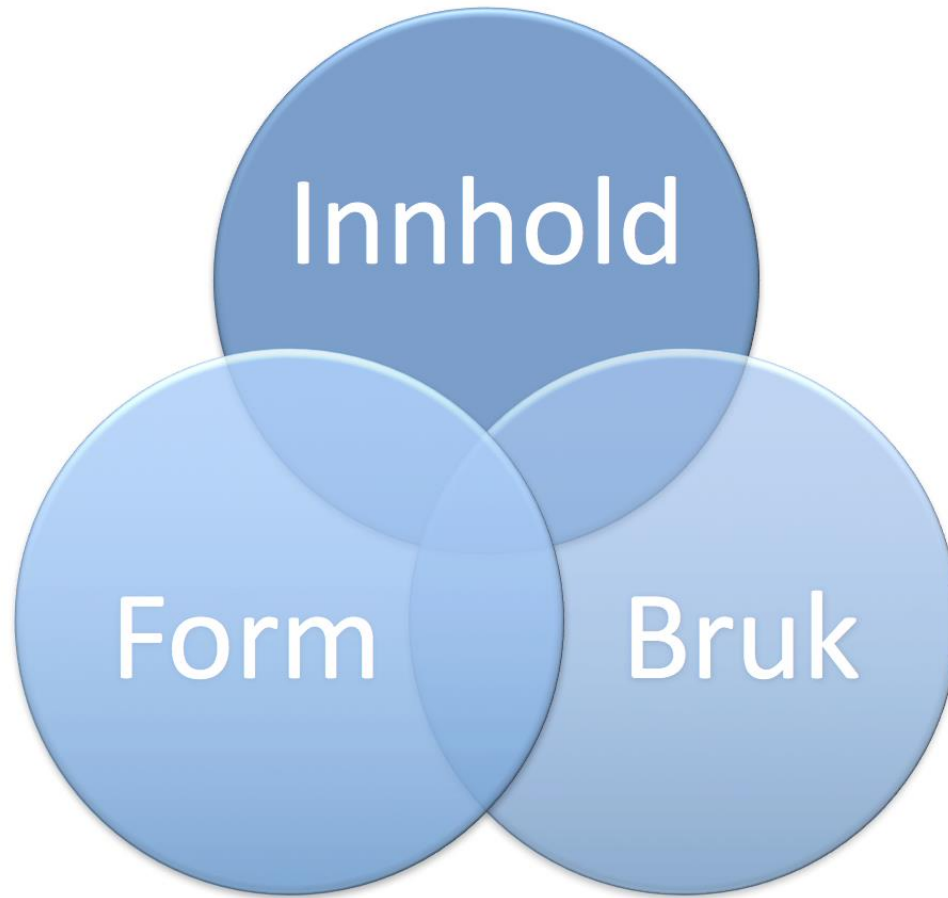

Språkløyper

Profesjonelle læringsfellesskap

“Den mest vellykkede metoden jeg har funnet”
(Hattie, 2014, s.98)

Hvorfor er det viktig for våre barn å få økt utbytte av språk/leseaktiviteter/lesing?

Det er mange sammenhenger mellom språkutvikling og livsmestring.

2

4

5

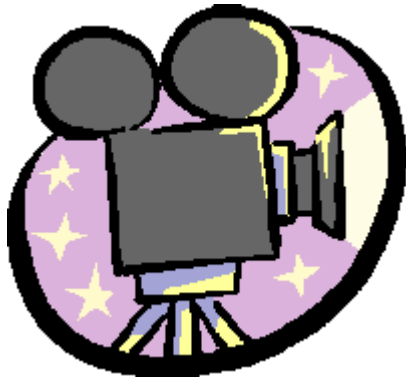
8

Betydningen av forventninger

Pygmalioneffekten.

Film

<https://www.youtube.com/watch?v=4aN5TbGW5JA&t=11s>

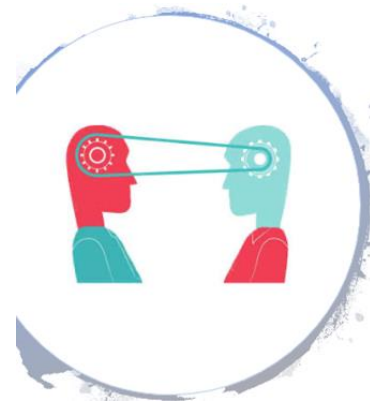

PLF= samtaler preget av presisjon, god møtekultur og refleksjon

- Holde seg til saken.
- Et analytisk tilnærming til hva som er barnas utfordringer.
- Tillit og respekt for deltakerne, slik at man får en kultur der man våger å utfordre hverandres forutinntatte holdninger.

Kjennetegn på gode profesjonelle læringsfellesskap

1. Felles ide og visjon
2. Kollektivt ansvar for barn
3. Setter sin egen praksis på prøve, og har tro på at man har forbedringspotensiale
4. Vilje til å samarbeide med kolleger
5. Endringsvillig

Det handler om å ha en undersøkelseskultur

Regel 1: Det er lov å gjøre feil

Regel 2: Vi må fokusere på det vi kan gjøre noe med.

Regel 3: Alle barn fortjener vår oppmerksomhet

Vi må bruke vår autonomi bevisst, og se verdien av samarbeid, og bruke verktøyene

232 Alle tiders sangbok 4

På lokalet

Jag trodde änglanra fanns bara i himlen

Ballade

William Kristoffersen

Sheet music for the song "Jag trodde änglanra fanns bara i himlen". The music is in G major and 12/8 time. The lyrics are:

Jag trod - de äng - lar - na fanns, ba - ra, ba - ra i
him - me - len, jag trod - de äng - lar - na fanns, ba - ra ba - ra i
him - me - len, men det var in - nan jag möt - te
dej, nu här jag en än - gel här hos mej.

Chords: G, D, D7, C, Em, G, D7, G.

Ludwig van Beethoven Sonatine Nr. 5 in G-Dur

Sheet music for Ludwig van Beethoven's Sonatine Nr. 5 in G-Dur. The music is in G major and 3/4 time. The tempo is Moderato. The piece is marked with *p* (piano) and *mf* (mezzo-forte). The final section is marked *dolce* (sweetly) and *poco cresc.* (a little crescendo).

Profesjonelle læringsfellesskap. Slik kan det se ut v/Revygruppa i Kjose

PLF i praksis

<https://www.youtube.com/watch?v=-HQQiRCkepk&feature=youtu.be>

Goodiebag og konkurranse i å skape et lesestimulerende miljø

Bildene er tatt på Deichmanske bibliotek, avdeling Tøyen.

Tusen takk til alle som har bidratt!

